

**Základní škola a Mateřská škola Kyjovice, příspěvková
organizace**

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

**„Korálek ke korálku skládáme
mozaiku“**

č.j. 52/2017

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – „Korálek ke korálku skládáme mozaiku“

Adresa školy:

Kyjovice 101, 747 68 Kyjovice

Ředitelka školy:

Mgr. Blanka Drozdková

IČO: 75027259

IZO: 102432066

REDIZO: 600143171

Škola je součástí organizace Základní škola a Mateřská škola Kyjovice, příspěvková organizace. Mezi součástí této organizace patří také:

Mateřská škola: IZO:107628481

Školní družina: IZO:120004267

Školní jídelna: IZO:120004275

Školní jídelna – výdejna: IZO:150075669

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Blanka Drozdková

Kontakty:

Telefon: +420734310092

Web: www.zs-ms-kyjovice.cz

e-mail: reditelka@zs-ms-kyjovice.cz

Zřizovatel školy:

Obec Kyjovice

Kyjovice 2

747 68 Kyjovice

IČO:

Telefon: +420553778013

e-mail: ou@kyjovice.cz

Web: www.kyjovice.cz

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola v Kyjovicích je součástí organizace Základní škola a Mateřská škola Kyjovice, příspěvková organizace. Je jednou z malotřídních škol. Má více než stoletou historii. Budova, ve které se nyní vyučuje, byla vybudována v roce 1904. Samotné vyučování v naší vesnici bylo zahájeno již kolem roku 1868. V naší škole působilo mnoho výborných učitelů, ovšem nejznámější z nich byl Jan Salich - otec slavné regionální malířky a spisovatelky [Heleny Salichové](#), která náš kraj proslavila především Kronikou slezského lidu. Po celou dobu svého fungování je naše škola malotřídní.

V současné době školu navštěvují žáci 1. až 5. ročníku a jsou vyučováni ve dvou až třech třídách. Společně vzděláváme a vychováváme všechny žáky bez ohledu na jejich předpoklady a handicap. Součástí školy je školní jídelna a školní družina. Naše základní škola je spojená s mateřskou školou nejen organizačně, ale celou koncepcí vzdělávacího procesu.

Spádovou školou, ve které mají naši žáci zajištěnu možnost plnit povinnou školní docházku na 2. stupni, je základní škola v Pusté Polomi, která je součástí ZŠ a MŠ Pustá Polom, příspěvková organizace. Naše škola se nachází na hranici okresu Opava, Ostrava a Nový Jičín a díky dopravní dostupnosti mají žáci možnost plnit povinnou školní docházku na 2. stupni na základních školách a víceletých gymnáziích v širším okolí a vybrat si školu, která nejlépe odpovídá jejich individuálnímu zaměření a možnostem.

Kapacita školy je 55 dětí, školní družina je jednotřídní.

2.2. Vybavení školy

V budově školy se nacházejí tři kmenové učebny, z nichž jedna je určena pro výuku menší skupiny dětí.

V přízemí je umístěna školní jídelna s kuchyní, ředitelna a víceúčelová místnost, která slouží převážně jako herna školní družiny.

Sociální zařízení je vybudováno v přízemí a v prvním patře. Škola disponuje bezbariérovým vstupem a plošinou pro vozíčkáře.

V suterénu se nachází keramická pec, díky které se děti učí vyrábět keramiku v rámci vyučování základní školy, činnosti družiny a mateřské školy.

V současné době škola nemá vlastní tělocvičnou, a proto k výuce tělesné výuky využívá nedalekou budovu občanské vybavenosti, sportovní areál obce a školní zahradu.

Škola je obklopena školní zahradou, která poskytuje především možnost relaxace během velké přestávky a školní družiny. Ke sportovnímu vyžití dětí slouží malé travnaté hřiště.

Školní zahrada je využívána také jako venkovní učebna, a to ve všech oblastech základního vzdělávání.

Materiální vybavení je na dobré úrovni. Škola disponuje kvalitním knižním fondem, který je pravidelně doplňován a aktualizován. Digitální gramotnost je rozvíjena pomocí interaktivních tabulí, interaktivního panelu, notebooků, Ipadů. V rámci vyučování využíváme různé didaktické vyučovací hry a stavebnice.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Výchovně vzdělávací činnost základní školy i školní družiny je zajišťována vyučujícími tak, abychom využili maximální počet vyučovacích hodin v rámci phmax a mohli naplňovat cíle stanovené v našem ŠVP. Pravidelně se věnujeme dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků dle aktuálních potřeb, zejména v oblasti čtenářské gramotnosti, matematické gramotnosti, digitální gramotnosti, péče o žáky se specifickými poruchami učení, oblasti environmentální výchovy, sociální prevence a osvojování efektivních metod a forem práce ve všech předmětech.

Výuka náboženství probíhá formou nepovinného předmětu nebo volnočasového kroužku.

Pravidelně spolupracujeme s Pedagogicko psychologickou poradnou a Speciálním pedagogickým centrem.

Správa ICT je zajištěna externím pracovníkem.

2.4. Spolupráce s rodiči a jiným subjekty

Škola se snaží rozvíjet individuální dovednosti dětí. Jednou z cest je široká nabídka **volnočasových aktivit**, a to jak pravidelných či jednorázových. Od školního roku 2006/2007 spolupracujeme se Základní uměleckou školou Heleny Salichové Ostrava - Polanka, která v naší škole zřídila svoji pobočku - výtvarný obor.

Škola sama nabízí dětem různé volnočasové aktivity podle zájmu dětí, a to formou pravidelných kroužků nebo jednorázových aktivit. Naším partnerem při organizaci těchto aktivit je občanský spolek Korálek Spolek při ZŠ a MŠ Kyjovice.

Zřizovatelem naší školy je Obec Kyjovice, se kterým spolupracujeme především v otázkách materiálního a finančního zabezpečení chodu naší školy.

Jsme v úzkém kontaktu se Školskou radou, se kterou projednáváme především otázky ŠVP, výroční zprávy, hospodaření.

Chceme, aby se děti cítily ve škole dobře a v bezpečí, a proto úzce spolupracujeme s mateřskou školou, která je součástí ZŠ a MŠ Kyjovice.

Důležitými partnery, kteří nám pomáhají rozvíjet učení dětí i učitelů jsou spřátelené školy, se kterými spolupracujeme v oblasti kolegiální spolupráce nebo pořádání meziškolních soutěží a akcí.

Mezi naše blízké partnery patří také místní spolky a organizace.

2.5. Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Naše škola se zapojuje do projektů dle aktuálních grantových výzev na základě aktuálních výchovně vzdělávacích a materiálních potřeb naší školy.

Od školního roku 2020-2021 jsme součástí sítě škol Pomáháme školou k úspěchu, která je iniciována a financována THE KELLNER FAMILY FOUNDATION, rodinnou nadací Renáty a Petra Kellnerových. Cílem tohoto projektu je, aby se z dětí v zapojených školách vychovávali nezávislí a přemýšliví čtenáři a pisatelé, kteří své komunikační dovednosti uplatní v osobním, pracovním i občanském životě.

Dlouhodobě jsme zapojeni do projektů Ovoce do škol a Mléko do škol. Cílem projektu Mléko do škol je snížení deficitu vápníku u dětské populace, zlepšení stravovacích návyků dětí, výchova budoucích spotřebitelů a zajištění odbytu mléka pro zemědělce. Cílem Ovoce do škol

je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit správné stravovací návyky ve výživě dětí a tím zároveň bojovat proti dětské obezitě.

Mezinárodní spolupráce

Škola zatím nenavázala mezinárodní spolupráci.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Naše vize

Chceme být školou, ve které se každé dítě učí naplno a s radostí, s prožitkem i kriticky zachází s texty všeho druhu, ve které panuje příznivá atmosféra pro učení každého, dětí i dospělých.

Chceme být školou, ve které:

- nabízíme kvalitní vzdělávání, uplatňujeme individuální přístup a tak umožňujeme rozvoj každého dítěte
- se podporuje rozvoj, předávají se kompetence, očekává se zodpovědnost a je oceňována kvalitní práce dle individuálních možností
- se respektují jasná předem stanovená pravidla a sdílené hodnoty
- fungují vyvážené vztahy a uplatňují se otevřené způsoby komunikace
- jsou zaměstnanci díky svým kvalitám společností uznáváni a respektováni
- se podporují pozitivní přístup ke vzdělávání a vnitřní motivaci všech zúčastněných
- se snažíme sladit potřeby žáků se současnými podmínkami a tradicemi školy, sbližujeme školu a žáky s regionem
- spojením více ročníků učíme děti žít v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci různého nadání, vlastností a věku)
- je transparentní a otevřená, ve které existují dobré vztahy mezi všemi partnery ve vzdělávání

3.2. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Filozofii programu jsme vložili do našeho motivačního názvu:

„Korálek ke korálku skládáme mozaiku“,

který vychází z myšlenky, že vše čím děti procházejí, co prožívají a co se učí, jsou někdy nepatrné, ale vždy důležité součásti, které se nakonec poskládají do mozaiky tvořící osobnost člověka. Mezi nejdůležitější korálky naší mozaiky patří:

o pohoda prostředí:

1. Využíváme prostory v budově školy, školní zahradu, sportovní areál, zámecký park, místní fotbalové hřiště. Ve všech prostorách, které pro naši činnost využíváme, dodržujeme všichni společná pravidla pro jejich užívání.

2. Respektujeme jedinečnost každého jednotlivce. Víme, že osobnost učitele a osobnost žáka na sebe vzájemně působí. Lidé v naší škole se vzájemně respektují, vyjadřují si úctu, účast a empatii, mají k sobě důvěru. Jsou otevření ke komunikaci, spolupráci a pomoci druhému. Budujeme především přátelské mezilidské vztahy.

3. Vedeme žáky u upevnění zdraví, uvědomění si zodpovědnosti za vlastní zdraví a chápání zdraví jako životní priority. Dodržujeme pitný režim žáků. Děti mají k dispozici v každé učebně nápoj nebo pitnou vodu. Během vyučování střídáme různé činnosti, zařazujeme

relaxační přestávky, v případě vhodného počasí trávíme velkou přestávku venku. Děti mohou využívat vhodné prostory k aktivnímu odpočinku (hra s míčem, švihadlem, deskové hry, ...) dle vlastního výběru. V rámci volnočasových aktivit nabízíme také kroužky, které děti učí aktivnímu trávení volného času.

○ **zdravé učení:**

4. Učitelé dbají na to, aby vše, co se děti naučí, mělo praktickou využitelnost a vedlo především k osvojování dovedností a postojů. Děti musí chápat smysl toho, co se učí. Učení navazuje na jejich znalosti, dovednosti a zájmy. Při učení by měli všichni prožívat kladné emoce.

5. Učitelé uplatňují diferencovaný a individuální přístup k žákům s uplatněním vlídné důslednosti. Učíme děti skupinové spolupráci, ale také je vedeme k samostatnosti, zaujímání vlastních postojů, ke kreativitě, podporujeme jejich zvědavost, spontánnost.

6. Vytváříme situace, které žákům nabízejí možnost účasti na plánování jejich učení. Učitelé jim dávají možnost výběru a minimalizují frontální učení ve prospěch vzdělávacích strategií konstruktivistické pedagogiky.

7. Učitel volí takové formy hodnocení, které zajišťují dostatek zpětné vazby a uznání všem dětem. Snaží se vytvářet nestresující prostředí a vyhýbá se manipulativnímu přístupu k dítěti. Učitelé se řídí při hodnocení Pravidly pro hodnocení a sebehodnocení. Učitelé využívají především formativní hodnocení, vedou dialog se všemi zúčastněnými o žakově pokroku o příčinách toho, proč žák dosáhl pokroku právě v takové míře. Školní hodnocení je průběžné a opírá se o důkazy učení žáka.

○ **otevřené partnerství**

8. Škola může být úspěšná ve své činnosti pouze ve spolupráci s dalšími partnery. Naše škola se otevírá komunitě obce a opírá se o také demokratické principy jako je svoboda a odpovědnost, spravedlnost, zachovávání pravidel, spoluúčast a spolupráce. Hledáme partnery pro programy podpory a trvale udržitelného rozvoje obce.

9. Spolupracujeme především s komunitou rodičů, a to jak v hlavní činnosti školy – vzdělávání žáků 1. – 5. ročníku základní školy, tak v oblasti volnočasových aktivit pro děti i dospělé. Škola je sídlem Korálku Spolku při ZŠ a MŠ Kyjovice.

10. Spolupracujeme s podobně smýšlejícími školami v rámci kolegiální spolupráce s cílem zlepšit učení dětí a dospělých.

3.3. Dovednosti klíčových kompetencí a průřezových témat

Klíčové kompetence zahrnují vzájemně propojený komplex znalostí, dovedností, vědomostí, jednání, postojů, hodnotových orientací a připravenosti jednat. Klíčové kompetence jsou nutné pro naše celoživotní učení a schopnost žít, pracovat ve společensky, techniky a přírodně proměnlivém světě.

Kompetence jsou rozvíjeny ve všech oblastech – předmětech. Dovednosti, které rozvíjí klíčové kompetence a průřezová témata jsou součástí učitelova plánování vyučovací jednotky a vychází z cílů vzdělávání definovaných v RVP pro ZV.

Učitel si pro své učení stanovuje minimálně dva cíle:

1) cíl, který má vazbu na sledované nadpředmětové dovednosti klíčových kompetencí

2) cíl, který má vazbu na rozvíjené předmětové znalosti a dovednosti

Učitel organizuje práci v hodině tak, aby si žák **znalost zapamatoval, porozuměl jí, aplikoval a analyzoval ji, aby ji hodnotil nebo sebehodnotil** a nebo za její pomoci **tvoril** nové složitější konstrukce. (Bloomova taxonomie)

Cíle vzdělávání, klíčové kompetence a průřezová témata se vzájemně propojují.

Učitel minimalizuje frontální učení ve prospěch vzdělávacích strategií konstruktivistické pedagogiky. V naší škole se především věnujeme **rozvoji čtenářství**.

3.4. Klíčové kompetence a výchovné a vzdělávací strategie

Za klíčové považujeme tyto životní kompetence:

- komunikace v mateřském a cizím jazyce, rozvoj čtenářské gramotnosti (komunikovat, spolupracovat)
- matematická gramotnost (řešit problémy)
- kompetence v oblasti přírodních věd a technologií (řešit problémy)
- využívání informačních a komunikačních technologií (učit se, komunikovat)
- učit se učit (učit se)
- schopnost zvolit si zdravý způsob života (zdraví)
- kulturní rozhled – tvůrčí dovednosti, vnímání kulturního dění (tvořivost, empatie)
- interpersonální, interkulturní a sociální kompetence občanské (občan, empatie)

3.4.1. KOMPETENCE K UČENÍ

Efektivně se učí pro život a používá učební strategie, které odpovídají jeho možnostem.

	Co dělá učitel (příklady)	Co dělá žák (příklady)
Zdůvodní, vysvětlí, proč se učí	- diskutuje se žáky o tom, proč se dané učivo učí, hledají možnosti využití - pracuje systematicky s týdenním plánem, pomáhá žákům plánovat učení - organizuje aktivity, kde žáci objevují informace o profesích, ve kterých potřebují vzdělávání	- hledá souvislosti mezi učením a vlastní zkušeností (uvádí konkrétní příklady využití daného učiva) - rozumí zadávaným instrukcím - vyjmenovává profese, kde je nutné vzdělání
Zná své učební styly a ví, k čemu	- zadává práci různými způsoby, dává žákům možnost výběru, jak zpracuje zadaný úkol - diskutuje se žáky o tom, jak se učí, co jim nejvíce vyhovuje	- popisuje své prožitky z učení – kdy si nejvíce zapamatoval - dokáže si vybrat způsob, jakým se učí
Učí se cíleně a smysluplně	- vede žáky k efektivnímu plánování práce - dbá, aby učivo mělo praktickou využitelnost	- plánuje učení - vybírá podstatné informace, které utřídí a použije pro další učení
Aktivně vstupuje do výuky, zeptá se, když něčemu nerozumí, vysvětlí spolužákovi, když něčemu nerozumí	- vytváří situace, kdy děti společně řeší spolužákům (dvojice, skupina) - chybu vnímá jako pozitivní příležitost k nápravě - vede žáky k vytváření vlastních portfolií a práci s nimi	- vysvětlí spolužákovi, jak on řeší daný úkol - nebojí se chybovat, identifikuje vlastní chybu, hledá způsoby jejího řešení, je schopen změnit způsob řešení v případě vyhodnocení omylu či bezvýchodnosti - portfolio používá jako důkaz o učení

Za pomoci týdenního plánu plánuje své učení	- učivo soustřeďuje do týdenních bloků, informuje o veškerých úkolech, prověrkách apod. Konzultuje s ostatními vyučujícími míru zátěže.	- plánuje své učení a práci tak, aby byl odpočatý.
Učí se pracovat s informacemi	- při výuce využívá různých zdrojů informací	- vyhodnotí, zda informace je věrohodná, zda se jedná o fakt, či jenom o domněnku, názor
Z textu vybere podstatné a to zaznamená	- úkoly zadává tak, aby rozvíjel čtení s porozuměním, využívá metody k rozvoji čtenářství	- odliší důležité informace od nepodstatných - vede si podvojný deník či jiný čtenářský záznam
Utříděné informace využívá k dalšímu učení a rozvoji myšlení	- sestavuje s žáky myšlenkové a pojmové mapy - využívá v hodinách metody KM (například V – CH – D)	- vysvětlí, jaké informace získal, klade otázky, které ho napadají při čtení textu - vyjádří vlastními slovy podstatné informace
Informace využívá k vlastnímu obohacování a sebevzdělávání	- vhodně žáky motivuje – nabízí zajímavé úkoly, badatelské aktivity	- porovnává výsledky, propojuje získané informace
Popíše, co se mu na zadaném úkolu dařilo, v čem má rezervy a na co se má při svém učení zaměřit	- zadává různé referáty, využívá formu projektů - dává prostor k sebehodnocení na konci probraného tématu - tvoří kritéria	- jednoduše popíše, jak pracoval na daném úkolu, co se dařilo, co se nedařilo a vyhodnotí příčiny

3.4.2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Hledá postupy k řešení problémů, sestaví konstruktivistický postup k řešení problému

	Co dělá učitel (příklady)	Co dělá žák (příklady)
Rozpozná a pojmenuje problém, zaujme k němu postoj a hledá cesty k řešení, využívá vlastního úsudku, zkušeností	- zadává problémové úkoly - pokládá vhodně formulované otázky - využívá vizuální poznámky, znázornění - naznačuje různé cesty, řešení, vede žáka, aby rozpoznal nejvhodnější - diskutuje se žáky o jednotlivých řešeních - nesprávné postupy využívá k objasnění problémů - vede žáky k logickému řešení problému	- rozhodne, co je pro problém důležité - rozhodne, co způsobuje problém, zda se s podobnou situací setkal - vytváří různá znázornění problému (vizuální, grafická,..) - navrhne řešení, které dokáže vysvětlit
Kriticky myslí, uvědomuje si odpovědnost za svá jednání	- dává prostor k vlastnímu hledání výběru zdrojů informací	- formuluje hypotézy na základě dostupných informací

	- zadává úlohy s větším množstvím údajů, než je nezbytně třeba - zadává úlohy s nedostatkem údajů, informací	- rozhodne, které informace nutné k řešení nejsou k dispozici, jsou nadbytečné
Sestaví algoritmus řešení problému, uplatňuje základní myšlenkové operace (srovnávání, třídění, syntéza, analýza, zobecňování)	- rozčlení řešení problému na jednotlivé kroky - diskutuje o navrhovaných řešeních - spolu s žáky hodnotí získané výsledky - nesprávné výsledky neodsuzuje, vede žáky o odhalování chyb a zobecnění výsledků	- rozpozná chyby, navrhne nové řešení - provádí experiment - zobecňuje výsledná řešení - zdůvodňuje svá řešení - je trpělivý, neukvapuje se v závěrech - po zvážení informací se dokáže rozhodnout, přijme zodpovědnost za svoje rozhodnutí

3.4.3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Porozumí různým druhům komunikace a na tato sdělení vhodně reaguje

	Co dělá učitel (příklady)	Co dělá žák (příklady)
Porozumí zadaným informacím (sděleným v průběhu diskuze), tvořivě je využívá ke svému rozvoji	- zadá projektový úkol na doma - poskytuje prostor pro konzultaci během přípravy - zadá osnovu	- v textu, promluvě či záznamu najde myšlenky, místa, které jsou vzhledem k zadanému problému klíčové, stručně je shrne - pozná, když si informace protiřečí - ověřuje informace z různých zdrojů
Pracuje v týmu, dodržuje základní pravidla komunikace – naslouchá druhým	- zadává skupinou práci – stanoví role v pracovní skupině - určí výstupy (kritéria)	- vyjadřuje se tak, aby mu ostatní rozuměli, vysvětlí ostatním, co má na mysli. - zeptá se, pokud nerozumí
Respektuje názor jiných, formuluje svůj názor	- zadá problémový úkol - řídí diskuzi - nechává prostor pro každý názor - dává prostor žákům pro vlastní nápady	- dává druhým lidem najevo, že naslouchá (oční kontakt) - neskáče druhému do řeči, nechá ho domluvit - v diskuzi používá myšlenky druhých jako východiska, navazuje na ně
Formuluje otázky a odpovědi	- pokládá otázky: „Čemu přesně nerozumíš? Co tě zajímá?“ - dává prostor k vyjádření, nenutí k jednoslovným odpovědím	- zapisuje otázky a odpovědi k tématu - formuluje svá sdělení před skupinou nebo třídou

3.4.4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Spolupracuje a respektuje práci vlastní a druhých. Dokáže se cíleně domluvit na společném konání – například o práci, jejím průběhu a výsledcích, rozdělí si role ve skupině, domluví se na pravidlech při hraní deskových her, stavění z lega,...

	Co dělá učitel (příklady)	Co dělá žák (příklady)
Dokáže se dohodnout na pravidlech a stanovit si své povinnosti	- využívá kooperativní techniky učení – cíleně střídá jednotlivé členy skupiny	- analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem - rozdělí si ve skupině části úkolu, je zodpovědný za její plnění
Dodržuje dohodnutá pravidla	- učitel po dohodě se žáky určí pravidla, vyhodnocuje je a nabízí varianty řešení	- pracuje podle zadaných pravidel, podílí se na jejich stanovení
Uvědomuje si svá práva a povinnosti	- učitel nabízí různé možnosti pomoci - vysvětluje žákům pravidla spolupráce	- při potížích se svou částí práce se snaží hledat příčiny, dokáže si říct o pomoc - nabízí svou pomoc v případě potřeby, pomůže, když je požádán spolužákem - po skončení práce se postará o úklid
Spolupracuje při výuce – pracuje v určené roli – také v zájmových aktivitách	- učitel je osobním příkladem pro žáky - zadává úkoly pro skupinovou spolupráci	- spolupracuje se spolužáky (dvojice, 4členná skupina) - nesoutěží - raduje se z úspěchu celé skupiny, i když neprosadil své řešení - ocení ostatní členy skupiny, nápady a práci druhých - nepodléhá osobním preferencím a vztahu ke spolužákům

3.4.5. KOMPETENCE OBČANSKÁ

Dodržuje společností dohodnuté normy – pravidla. Dokáže se vcítit do role druhého a jedná tak, aby neohrožoval sebe ani druhé.

	Co dělá učitel (příklady)	Co dělá žák (příklady)
Vytváří si postoje a na jejich základě jedná.	- klade otevřené otázky - využívá metody brainstormingu	- názory druhých přijímá jako možné, svůj názor předkládá jako možný
Vštěpuje si základy mravnosti a morálky	- navozuje prostředí důvěry, otevřenosti - vštěpuje zásady slušného a společenského chování (společenské hry a cvičení)	- vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích - respektuje ostatní jedince

Rozpozná špatné modely jednání. Uvědomuje si nutnost dodržovat dohodnutá pravidla.	- společně se skupinou stanoví pravidla a důsledně dbá na jejich dodržování	- spolužáka upozorní na jednání, které neodpovídá pravidlům nebo které mu zásadně vadí - dokáže vyhodnotit, kdy jeho vlastní chování neodpovídá pravidlům
Myslí nejen sám na sebe, dokáže slevit ze svých požadavků	- je osobním příkladem - vyzdvihuje správné modely jednání - nenálepkuje - požádá o pomoc pro žáky, kteří to potřebují	- pomáhá spolužákům, kteří to potřebují, spoluobčanům i mimo školu - podle svých možností se zapojuje do obecně prospěšných akcí
Respektuje pravidla a normy občanské pospolitosti	- navštěvuje s dětmi různé besedy, vzdělávací pořady - organizuje aktivity, které vedou žáky k porozumění základních norem slušného chování - podporuje uvědomění národní identity	respektuje základní pravidla udržitelného rozvoje (třídění odpadu, neplýtvá vodou, jídlem)
Podílí se na budování školní demokracie – reprezentace školy, školní pravidla	- nabízí žákům aktivity směřující k reprezentaci školy (sportovní, recitační, matematické, literární, výtvarné a jiné soutěže) - podle možností zapojuje žáky do aktivit v rámci třídy, školy, obce	- při rozhodování o společných záležitostech hledá a prosazuje řešení přijatelné pro všechny
Uplatňuje svá práva a plní své povinnosti v souladu se školním řádem	- trvá důsledně na dodržování předem dohodnutých pravidel - nastaví „mantinely“ a vyvozuje přiměřené sankce při jejich porušení	- respektuje základní pravidla - rozpozná, kdy se jeho nebo spolužákově chování neslučuje s pravidly
Má pozitivní vztah ke kultuře	- navštěvuje se žáky kulturní akce - vede žáky ke sledování kulturního dění - učí rozpoznávat, co je kvalitní - vede k bezpečnému používání internetu a informačních technologií - vede k respektu k jiným etnickým skupinám	- doporučí spolužákům zajímavý kulturní pořad - účastní se kulturních událostí pořádaných školou, umí si vybrat knihu ke čtení

- zná telefonní čísla pro přivolání pomoci, ví, jak přivolá pomoc, má základní povědomí o poskytnutí pomoci
- v kritických situacích bez zmatku hledá vhodnou osobu, která mu pomůže, počká na instrukce
- vyhýbá se známým nebezpečím ve své okolí, řídí se radami a doporučeními dospělých v tom, jak předcházet rizikům i bez dohledu dospělého

3.4.6. KOMPETENCE PRACOVNÍ

Plní zadané úkoly podle svého osobního maxima. Přiměřeně věku si osvojí pracovní návyky a je schopen na nich stavět.

	Co dělá učitel (příklady)	Co dělá žák (příklady)
Zapojí se do přípravy a organizace školních akcí.	- organizuje třídní (školní) akce tak, aby každý žák měl svoji roli a odpovědnost	- vybere materiály, nástroje a postupy, které odpovídají pracovnímu úkolu a připraví je - s pomocí učitele naplánuje práci do jednotlivých kroků
Dodržuje pravidla bezpečnosti práce	- upozorní žáky na nebezpečné chování, seznamuje zásady bezpečného chování	- pracuje podle jednoduchého návodu - dodržuje bezpečnostní pravidla, aby chránil zdraví své i ostatních
Nebojí se práce, váží si práce druhých	- organizuje takové aktivity, aby žák zažíval radost z práce - společně se žáky stanoví kritéria hodnocení práce vlastní i ostatních – vede žáky k sebehodnocení	- rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií), zhodnotí svoji práci i práci ostatních - zbytečně neplýtvá materiálem – pracuje úsporně
Využívá znalosti a zkušenost získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech k volbě budoucího povolání	- vytváří situace, aby mohli žáci rozvíjet a poznávat vlastní schopnosti - navodí modelové situace, při kterých si žáci vyzkouší a ověří své dovednosti a znalosti	- poznává různé obory lidského konání, v čem spočívá jejich význam, získává informace o různých profesích a učí se v nich orientovat

3.5. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními

potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření (§ 16 odst. 9 školského zákona).

Cílem péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je zajistit především potřebnou podporu žákovi i rodině, vytvořit mu vhodné podmínky a učinit taková opatření, která mu pomohou zmírnit či odstranit potíže a podpořit jeho osobnostní růst. Ze strany naší školy zajišťujeme týmovou spolupráci všech vyučujících, vhodné sociální klima školy, spolupráci s poradenskými zařízeními. Nezbytnou podmínkou je i spolupráce školy a rodiny žáka.

Forma vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními potřebami uskutečňujeme **formou individuální integrace do běžné třídy**. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb a následném vzdělávání žáků s těmito potřebami úzce spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními, především s PPP v Opavě, se SPC při ZŠ Havlíčkova v Opavě a SPC Srdce Opava.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně – plán pedagogické podpory (PLPP)

Zákon stanoví pět stupňů podpůrných opatření. Škola poskytuje 1. stupeň podpůrných opatření i bez konzultace a rozhodnutí pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra.

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a společně konzultují zohlednění individuálních potřeb žáka.
- Třídní učitel informuje všechny vyučující, kteří se podílejí na vzdělávání žáka o jeho individuálních vzdělávacích potřebách.
- V případě, že nedojde ke zlepšení v učení žáka ani při zohlednění jeho individuálních vzdělávacích potřeb, může škola vypracovat PLPP, který bude mít písemnou podobu.
- S PLPP seznámí škola zákonného zástupce žáka, žáka, všechny vyučující a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje a v případě potřeby průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění poskytovaných cílů.
- V případě, že daná opatření jsou dostatečná, pokračují vyučující nadále v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (IVP)

Podpůrná opatření 2. až 5. stupně neurčuje škola, ale školské poradenské zařízení – PPP, SPC. Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. PPP nebo SPC stanoví žákovi konkrétní podpůrná opatření, které odpovídá konkrétnímu stupni podpory. Podmínkou poskytování podpůrného opatření druhého až pátého stupně školou je nutný vždy písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka.

- V případě, že zohlednění individuálních potřeb žáka nebo opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory nejsou pro žáka dostačující, třídní učitel doporučí zákonnému zástupci využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání dle Individuálního vzdělávacího plánu (IVP) po konzultaci se školou, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání dle IVP ředitelce školy, která zajistí jeho naplňování.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný třídní učitel.
- IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícím dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením.
- IVP vzniká nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonným zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaným souhlasem, ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími třídní učitel průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu IVP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1 x ročně vyhodnocuje naplňování IVP.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Tento postup je platný i v případě, že zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského zařízení i bez vyzvání školy.

Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP pro ZV

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). Části vzdělávacích obsahů některých oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána **minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů**. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3. a 5. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portálu RVP.CZ.

V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů).

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na

doporučení ŠPZ **speciálně pedagogická a pedagogická intervence**. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika:

- problémy v učení – čtení, psaní, počítání;
- nepřesné vnímání času;
- obtížné rozlišování podstatného a podružného;
- neschopnost pracovat s abstrakcí;
- snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou;
- problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov;
- krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost;
- nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- respektování míry nadání žáka a jeho specifika
- podpora poznávacích procesů žáka (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti, paměti)
- orientace na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojení vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování
- individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifík žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.)
- respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů
- zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění
- zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí žáka a prostředí, ze kterých žák přichází do školy
- intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka.

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků
- nabídka volnočasových aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů žáka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče

Rozsah zpracování předmětů speciálně pedagogické péče se bude řídit jejich využitím v rámci vzdělávání a bude vycházet z konkrétních potřeb žáka. Vzdělávací obsah předmětů bude přizpůsoben vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP. Výčet oblastí předmětů speciálně pedagogické péče poskytuje příloha č. 1 vyhlášky č.27/2016 Sb.

Hodnocení žáka

- využívání různých forem hodnocení žáka,
- hodnocení vychází ze zjištěných specifik žáka (např. neznalost vyučovacího jazyka),
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka,
- podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení),
- zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání,
- z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasné a srozumitelně formulována hodnotící kritéria,
- formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a korektivní,
- celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání.

Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- seznámit všechny pedagogy s daným postižením žáka,
- individuálně pracovat s celým třídním kolektivem – učit žáky respektovat individuální zvláštnosti druhých
- respektovat zvláštnosti a možnosti žáka,
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka a možnosti úlev,
- utvořit optimální pracovní prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry,
- kompenzovat jinými činnostmi, kde dítě může být úspěšné,
- klást reálné cíle, postupně zvyšovat nároky,
- podporovat snahu, pochválit při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními
- navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci,
- nutnost spolupráce s rodiči,
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný,
- dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa.

Zapojení dalších osob a subjektů

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaný a mimořádně nadaný žák

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu

činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

- **Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka** sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením.
- IVP mimořádně nadaného žáka má **písemnou podobu** a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka.
- Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
- Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné.
- IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.
- Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.
- Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Forma vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných vyžaduje individuální přístup v tom smyslu, že učitelé respektují osobnostní a zdravotní zvláštnosti těchto žáků. Všechny děti vyžadují, aby prostředí školy bylo přátelské a neohrožující, otevřené pro všestrannou komunikaci.

Nadané dítě vyžaduje od svých vyučujících náročnější přípravu na vyučování, otevřenost pedagogického sboru novým metodám a formám výuky. Nadaní žáci mohou mít problémy také se sociálním prostředím, které musí pedagogové být schopni řešit.

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení na návrh učitele nebo rodičů. Pro tyto žáky může být vypracován individuální vzdělávací plán, který vychází ze ŠVP a závěrů vyšetření.

Mimořádně nadaní žáci mají upraven způsob výuky tak, aby byli dostatečně motivováni řešit problémové úlohy nad k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Pravidla a průběh tvorby plánu pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a ředitele školy.
- Učitel daného předmětu je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka. Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou třídního učitele. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující dalších předmětů, kde se projevuje nadání žáka.

- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpory učitel daného předmětu ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel za metodické podpory ŠPZ plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, třídní učitel doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka

- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, třídní učitel doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího programu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího programu. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný třídní učitel. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory třídního učitele individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy

Postup školy při přeřazení žáka do vyššího ročníku

- Zákonný zástupce žáka požádá o přeřazení do vyššího ročníku
- Ředitel školy jmenuje komisi pro přeřazení žáka do vyššího ročníku.
- Ředitel školy stanoví termín konání zkoušky v dohodě se zákonným zástupcem.
- Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky.
- Žák vykoná zkoušku před komisí.
- Komise určí hlasováním výsledek zkoušky.
- Škola pořizuje protokol o zkoušce, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

- Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka.
- V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Metody výuky (pedagogické postupy)

- obohacení dílčích výstupů školního vzdělávacího programu nad rámec učiva vyučovacích předmětů a oblastí školního vzdělávacího programu pro nadané a mimořádně nadané žáky,
- využívání individuální a skupinové projektové práce,
- povzbuzovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí,
- pestrá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činorodost (nabídka nestandardních problémových úloh),
- respektování pracovního tempa a zájmů žáka,
- podpora hledání dalších možných postupů řešení problémů, napomáhání osobnostnímu rozvoji těchto žáků, zapojovat je do kolektivních činností, vést je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Úprava obsahu vzdělávání

- obohacování učiva {dílčích výstupů} nad rámec školního vzdělávacího programu podle charakteru nadání žáka,
- prohloubení učiva, rozšíření a obohacení o další informace,
- zadávání specifických úkolů, projektů (na složitější a abstraktnější úrovni),
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol.

Organizace výuky

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce,
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech,
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole,
- nabídka zájmových aktivit,
- vnitřní diferenciaci žáka v některých předmětech, např. cizí jazyk,
- žáci se účastní olympiád, soutěží nejen školních, ale i regionálních nebo krajských,
- žáci jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou,
- spolupráce s místními spolky a organizacemi - například sportovním klubem, hasiči, myslivci

3.6. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Průřezovými tématy základního vzdělávání jsou:

- **osobnostní a sociální výchova (OSV)**
- **výchova demokratického občana (VDO)**
- **výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)**
- **multikulturní výchova (MV)**
- **environmentální výchova (EV)**
- **mediální výchova (MedV)**

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. V našem vzdělávacím programu nevytváříme pro průřezová témata samostatné předměty, ale snažíme se je integrovat do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých žáci musí uplatňovat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je součástí charakteristiky vzdělávacích oblastí a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů.

3.6.1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Smyslem osobnostně sociální výchovy je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě a k dalším lidem a světu.

Naším cílem je rozvíjet u dětí takové praktické životní dovednosti, které mu pomohou zorientovat se v sobě samém (vlastní myšlení, pocity, chování) a zároveň pochopit jednání jiných lidí (komunikace, spolupráce, mezilidské vztahy).

Každodenní jednání všech pracovníků školy učí žáky:

- být otevřený a citlivý k lidem
- vcítit se do druhého, respektovat individualitu každého jedince
- přiznat chybu, poučit se z ní
- zaujímat pozitivní postoj ke starým, nemocným a postiženým lidem
- uvědomovat si dodržování morálních zásad a pravidel chování
- snažit se odhadnout své fyzické a duševní schopnosti, klást na sebe přiměřené požadavky
- žít v určité sociální skupině a respektovat její pravidla

Osobnostní a sociální výchova je na 1. stupni běžnou součástí výuky.

Volbou vhodných vyučovacích metod a forem práce škola rozvíjí osobnost žáka, jeho schopnost komunikace, utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, napomáhá zvládání vlastního chování žáka, rozvíjí získání dovedností při řešení konfliktních situací, přináší vědomosti týkající se duševní hygieny. K realizaci jsou využívány například metody dramatické výchovy, začleňování forem skupinové práce, projektového vyučování, řízené diskuze, metod kritického myšlení. K rozvoji některých postojů a hodnot tohoto tématu přispívají pravidelné třídnické chvilky, provádění sebehodnocení, komunitní kruhy, práce s vlastními pravidly soužití, příprava a účast na soutěžích, příprava akcí pro ostatní spolužáky. Tematické okruhy jsou podpořeny také začleněním do náplně výletů a exkurzí, mimoškolních akcí pořádaných společně s místními organizacemi.

Osobnostní rozvoj:

1. rozvoj schopností poznávání

cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

2. sebepoznání a sebepojetí

moje tělo, moje psychika, můj vztah ke mně a k druhým

3. seberegulace a sebeorganizace

cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, osobní cíle a kroky k jejich dosažení

4. psychohygiena

předcházet stresům, zvládání stresových situací, získání zdravého sebevědomí, umění přijmout své nedostatky a selhání

5. kreativita

cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – hledání vlastního řešení, převádět své nápady do reality

Sociální rozvoj:

6. poznávání lidí

práce ve skupině, respektování individuality jednotlivce

7. mezilidské vztahy

vcítění, podpora, pomoc druhým

8. komunikace

cvičení ve verbální a neverbální komunikaci, komunikační dovednosti (monolog, dialog), komunikace v různých situacích (prosba, omluva, odmítnutí, přesvědčení, řešení konfliktu, vyjednávání, stručné sdělení důležitých a podstatných informací apod.)

9. kooperace a kompetice

rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (dovednost dohodnout se na společném postupu ve skupině, dovednost prosadit svůj nápad a zároveň přijmout nápad druhého), rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a stručná komunikace, řešení konfliktů bez emocí a osobních sporů, vedení a organizování práce skupiny, podřízení se ve skupině), rozvoj sociálních a individuálních dovedností pro etické zvládnutí situací – konkurence

Morální rozvoj:

10. řešení problémů a rozhodovacích dovedností

dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí

11. hodnoty, postoje, praktická etika

vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování, nezištná pomoc

3.6.2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Celkové dobré klima školy je základem pro naplnění cíle tohoto průřezového tématu. Škola je společenstvím lidí a jako takové se musí řídit určitými pravidly, na jejichž tvorbě a plnění se žáci musí aktivně podílet. Škola by měla být otevřená a přátelská. Ve škole by měli být jak dospělí, tak děti spolupracovníci.

Ve vzdělávacích oborech je téma výchovy demokratického občana nejvíce zastoupeno v oblasti **Člověk a jeho svět v předmětech prvouka, přírodověda a vlastivěda**. Téma je zařazováno do výchovně vzdělávacího procesu také formou exkurzí, besed, návštěv muzeí, divadel. K realizaci tématu v hodinách jsou využívány některé metody dramatické výchovy, skupinové práce, komunitního kruhu a vytváření vlastních prezentací žáků.

Toto průřezové téma učí žáka:

- řešit situace se zachováním pravidel slušnosti a zachováním lidské důstojnosti
- mít respekt k druhým
- uvědomit si svá práva a povinnosti
- uplatňovat zásady slušné komunikace v demokratickém způsobu řešení situací

1. Občanská společnost a škola

- škola jako model otevřeného partnerství, demokratického společenství. Vztahy ve škole. Spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.

2. Občan, občanská společnost a stát

- občan jako odpovědný člen společnosti – žák odpovědný člen společnosti ve škole se všemi právy, ale také povinnostmi. Zainteresovanost na zájmu celku, angažovanost pro celek. Práva a povinnosti občana, úloha občana ve společnosti. Společná tvorba pravidel.

3. Formy participace občanů v politickém životě

- obec jako základní jednotka samosprávy státu, společenské organizace a hnutí

4. Principy demokracie jako formy vlády a způsob rozhodování

- principy demokracie, spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka. Demokratický způsob rozhodování při řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

Předměty	Napříč všemi předměty (komunitní kruh, kooperace, skupinová práce, vlastní prezentace žáků), především Člověk a jeho svět (PRV, PŘ, VL)
Projekty, akce	exkurze, besedy tvorba třídních pravidel Veřejná vystoupení, společné akce ZŠ a MŠ
Život školy	školní řád, školní a třídní pravidla

3.6.3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Téma se prolíná téměř všemi vzdělávacími oblastmi. Prohlubuje poznatky a dovednosti, které si žáci osvojují v jednotlivých předmětech. K naplnění výuky tohoto průřezového tématu přistupujeme také formou projektových dnů a ve výuce v oblastech **Člověk a jeho svět, anglický jazyk**. Tematické okruhy tohoto tématu mají vzbudit zájem žáka o Evropu a svět a pomáhat žákům získávat pozitivní a přínosné zkušenosti s odlišnými kulturami. V dnešní době je toto téma velmi důležité, protože učí děti porozumět dění ve světě, orientovat se v něm a najít si své místo a možnost uplatnění.

1. Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy i světa, události mající vztah k Evropě a světu, naši sousedé, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky, tradice.

2. Objevujeme Evropu a svět – srovnání naší vlasti, Evropy a světa, evropská krajina, mezinárodní setkávání, státní a evropské symboly.

3. Jsme Evropané – poznávání kořenů a zdrojů evropské civilizace.

Předměty	Především v Člověk a jeho svět (PŘ, VL, PRV), Jazyk a jazyková komunikace (AJ, ČJ) Napříč všemi předměty
Projekty, akce	Projektové dny, referáty, prezentace
Život školy	Výzdoba školy, prezentace na nástěnkách ve škole

3.6.4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MV)

Prolíná se téměř všemi vzdělávacími oblastmi. Nejčastěji je integrované v předmětech Člověk a jeho svět, český jazyk. Děti musí být připraveny na soužití lidí různých etnik a různého sociálního a kulturního prostředí. Realizací tohoto tématu se dotýkáme mezilidských vztahů ve škole, mezi spolužáky, mezi učiteli a žáky, mezi školou a rodinou i mezi školou a místní komunitou. K tomuto rozvoji jsou přizpůsobeny formy práce, jako např. práce s pravidly vzájemného soužití, komunitní kruhy, řízené diskuze, pořádání společných setkávání se na

celoškolních akcích, návštěvy, exkurze, besedy. Naplňování průřezového tématu v oblasti osobnostního rozvoje žáka také realizujeme při akcích pořádaných ve spolupráci se spřátelenými školami.

1. Kulturní difference

- poznávání vlastní jedinečnosti a respektování individuálních zvláštností; jedinec jako důležitá součást společnosti (společenství lidí ve vesnici, škole), poznávání vlastního kulturního zázemí, respektování kulturních tradic jiných lidí

2. Lidské vztahy

- chápat právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci při toleranci rozdílné kulturní, sociální, náboženské nebo generační příslušnosti. Umět se dobře začlenit v rodině, skupině vrstevníků. Uplatňovat principy slušného chování, dobrých mezilidských vztahů – tolerance, empatie, solidarita.

3. Etnický původ

- chápat rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich rovnost.

4. Multikulturalita

- pochopit užívání cizího jazyka jako prostředku k dorozumívání a prostředku vzájemného obohacení; schopnost naslouchat druhým a vstřícný postoj k odlišnostem.

5. Princip sociálního smíru a solidarity

- chápat otázky základních lidských práv, odmítání diskriminace a předsudků vůči jiným etnickým skupinám

Předměty	Především v Člověk a jeho svět (PRV, VL), Jazyk a jazyková komunikace (AJ,), Umění a kultura (HV, VV) Nepovinný předmět náboženství Napříč všemi předměty
Projekty, akce	Projektové dny, referáty, prezentace, Vystoupení v DD
Život školy	Výzdoba školy, prezentace na nástěnkách ve škole, udržování tradic, besedy, spolupráce s okolními školami, humanitární sbírky, výlety, exkurze

3.7.5 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)

Toto průřezové téma je zpracováno do plánu EVVO, který se prolíná výukou všech předmětů. Některá témata s ekologickou tematikou jsou zpracována v rámci projektového vyučování. Kromě začlenění tematických okruhů do jednotlivých předmětů formou besed, řízené diskuze, prezentací žáků, probíhá ve škole třídění odpadů ve třídách a velký sběr starého papíru. Každoročně škola organizuje úklid naší obce v rámci projektu Den Země.

Environmentální výchova je uplatňována také v rámci mimoškolních aktivit pořádaných ve spolupráci se sdružením Korálek (občanské sdružení rodičů a přátel školy).

Environmentální výchova vede děti k pochopení vztahů člověka a životního prostředí, a především k uvědomění si vlastní odpovědnosti za životní prostředí, ve kterém žijeme.

Při výuce využíváme především okolní prostředí školy.

1. Ekosystémy

- les, pole, lidská obydlí, vodní zdroje – význam, změny vlivem člověka, způsoby hospodaření , ohrožení

2. Základní podmínky života

- voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje (vztahy, význam, ochrana)

3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- zemědělství, doprava, průmysl, odpady, ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině

4. Vztah člověka k prostředí

- naše obec, životní styl, prostředí a zdraví

Předměty	Člověk a jeho svět (PRV, PŘ, VL) Umění a kultura (HV, VV) Člověk a zdraví (TV) Člověk a svět práce (PČ)
Projekty, akce	Projektové dny – například Den Země, Výroba ručního papíru, poznávání rostlin, živočichů
Život školy	Třídění odpadu ve třídách, sběrové akce, prezentace na nástěnkách, exkurze, výstavy, prezentace, péče o okolí školy

3.7.6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (Med.V)

Má nejbližší vazbu na oblast **Jazyk a jazyková komunikace**. K jejich realizaci přispívá návštěva divadelních, filmových představení, koncertů, řízené besedy a diskuze, tvorba vlastních referátů, prezentací, vyhledáváním aktualit, využíváním internetu a v budoucnu také multimediální tabule. Toto téma realizujeme také formou tvorby školního časopisu, který je připravován školní redakční radou a alespoň jednou ročně probíhá celoškolská redakční projektový den. Svými výtvarnými pracemi žáci od 1. po 4. k tvorbě vlastních výstav jak ve školní galerii, tak ve veřejných prostorách naší obce. Dále jsou pořádány školní besídky, jarmarky, představení, žáci se účastní různých soutěží a vystoupení, kterými reprezentují školu.

Media a komunikace představují zdroj zkušeností, prožitků a poznatků. Učíme žáky umět zpracovat, vyhodnotit a využívat podněty přicházející z okolního světa. Snažíme se učit děti základům mediální gramotnosti, což je především schopnost analyzovat nabízená sdělení a využít jejich podněty. Kritickému čtení a vnímání mediálních sdělení se děti učí také v rámci třídnických hodin (komunitních kruhů), které na 1. stupni jsou součástí výuky.

1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- pěstování kritického přístupu k reklamě a zpravodajství, rozlišování zábavních prvků od informativních a společensky významných

2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

- různé typy sdělení, jejich rozlišování, rozdíl mezi reklamou a zprávou

3. Fungování a vliv médií ve společnosti

- vliv medií na každodenní život, role médií v každodenním životě jedince

4. Tvorba mediálních sdělení

- jednoduchá zpráva do školního časopisu, plakáty a pozvánky na školní akci

Předměty	Jazyk a jazyková komunikace (ČJ) Umění a kultura (HV, VV)
Projekty, akce	Plakáty a pozvánky na školní akce, rozhovory se zajímavými osobnostmi, zpráva o proběhlé akci
Život školy	Vystoupení pro veřejnost, den otevřených dveří, komunitní kruh, novinářský kroužek, besedy, návštěva divadel, film. představení, hudební a výtvarné soutěže

4. Učební plán

4.1. Tabulka učebního plánu

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	ročník					dotace
		1.	2.	3.	4.	5.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	8	9	9	7	7	40
	Anglický jazyk	1	1	3	3	3	11
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	24
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3	-	-	7
	Vlastivěda	-	-	-	2	2	4
	Přírodověda	-	-	-	2	2	4
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5
Celková dotace		20	22	25	25	26	118

Poznámky k rámcovému učebnímu plánu:

Rámcový učební plán (RUP) pro základní vzdělávání **závazně** stanovuje:

- začlenění vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů do základního vzdělávání na 1. stupni (v 1. – 5. ročníku) a na 2. stupni (v 6. – 9. ročníku)
- minimální časovou dotaci pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) na daném stupni základního vzdělávání
- povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky na daném stupni průřezová témata
- disponibilní časovou dotaci
- celkovou povinnou časovou dotaci pro 1. a 2. stupeň základního vzdělávání
- poznámky ke vzdělávacím oblastem (vzdělávacím oborům) v RUP

Celková povinná časová dotace je v RUP stanovena pro 1. stupeň základního vzdělávání na **118 hodin**. Celková povinná časová dotace uvedená v RUP představuje maximální povinnou týdenní časovou dotaci na daném stupni základního vzdělávání.

Při konstrukci učebnímu plánu v ŠVP a realizaci výuky musí být dodrženy dvě podmínky:

- musí být dodržena celková povinná časová dotace na daném stupni základního vzdělávání - **118 hodin pro 1. stupeň**
- nesmí být překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání školským zákonem (**1. a 2. ročník 22 hodin, 3. – 5. ročník 26 hodin**)
- současně se stanovuje minimální týdenní hodinová dotace pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání takto: **1. a 2. ročník 18 hodin, 3. – 5. ročník 22 hodin**

Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací.

Minimální časová dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) je závazná. Číslo udává, kolik hodin týdně musí škola minimálně věnovat dané vzdělávací oblasti (vzdělávacím oborům) na příslušném stupni základního vzdělávání.

Disponibilní časová dotace je vymezena pro 1. stupeň základního vzdělávání v rozsahu **16 hodin**.

V případě žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je možné využít disponibilní časovou dotaci v ŠVP k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče. Ředitel použije disponibilní časovou dotaci k realizaci předmětů speciálně pedagogické péče v případě, že jsou tato podpůrná opatření doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce souhlasí s jejich poskytováním.

Výuka probíhá převážně ve dvou kmenových učebnách, ve kterých se učí vždy po dva až tři spojené ročníky. Organizační struktura se mění při realizaci projektového vyučování.

4.2. Poznámky ke vzdělávacím oblastem

4.2.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizována ve vyučovacích předmětech **Český jazyk a literatura** a **Cizí jazyk**.

Český jazyk a literatura

- vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků 1. stupně.

V 1. ročníku má komplexní charakter.

Ve 2. – 5. ročníku má složky specifického charakteru (o časové dotaci jednotlivých složek rozhoduje vyučující):

- Jazyková výchova
- Komunikační a slohová výchova
- Literární výchova

Psaní se vyučuje v menších časových celcích dle uvážení vyučujícího.

Ve všech ročnících se v rámci předmětu realizují všechna průřezová témata.

Cizí jazyk

- předmět s časovou dotací 3 hodiny týdně je zařazen povinně od 3. ročníku. S jeho zařazením je možné začít při zájmu žáků a souhlasu jejich rodičů i v nižších ročnících.

V našem ŠVP jsme zařadili výuku cizího jazyka od 1. ročníku ve formě krátkých vstupů v celkové časové dotaci 1 hodina týdně.

V rámci výuky cizího jazyka se realizují průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

4.2.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.

Od 1. ročníku se v rámci výuky realizuje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

4.2.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

- učivo v 1. – 4. ročníku je realizováno jako součást jiných vyučovacích předmětů;

Výuka v podobě samostatného výukového předmětu je zařazena v 5. ročníku, a to 1 hodina týdně.

4.2.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

- realizuje se v 1. – 3. ročníku ve vyučovacím předmětu **prvouka** a ve 4. – 5. ročníku v předmětech **přírodověda** a **vlastivěda**, tedy ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.

Ve všech ročnících jsou v rámci výuky realizována všechna průřezová témata jednak formou projektů, jednak integrací do obsahu předmětů.

4.2.5. UMĚNÍ A KULTURA

- realizuje se v samostatných vyučovacích předmětech **hudební výchova** a **výtvarná výchova**, které jsou zařazeny ve všech ročnících.

Od 1. ročníku se v rámci výuky realizuje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

4.2.6. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

- realizuje se v předmětu **tělesná výchova** a je zařazena do všech ročníků, její týdenní časová dotace nesmí klesnout pod 2 vyučovací hodiny;
- výchova ke zdraví je realizována zejména v tělesné výchově, prvouce a přírodovědě.

4.2.7. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

- učivo vzdělávací oblasti se realizuje ve všech ročnících jako samostatný předmět **pracovní činnosti**.

4.3. Doplněk vzdělávací činnosti

Nepovinné předměty

- výuka *Náboženství* – výuka je realizována, pokud se jí zúčastní nejméně 7 dětí. Obsah tohoto předmětu **viz přílohy**

5. Učební osnovy

Obsah vzdělávacích oblastí, které vymezuje rámcový vzdělávací program, je realizován prostřednictvím jednotlivých předmětů:

- předměty povinné pro všechny žáky (např. ČJ, M,)
- předměty nepovinné – Náboženství (tvoří je nabídka nad povinný standard, žáci si je zvolit mohou, ale nemusí)

Naše škola je malotřídní pouze s 1. – 5. ročníkem prvního stupně, které jsou vyučovány ve dvou až třech třídách. Vzdělávání tedy probíhá ve spojených skupinách různých ročníků. Jejich spojení je určeno především charakterem učiva.

V rámci realizace aktivit projektového vyučování probíhá vyučování ve smíšených skupinách všech ročníků.

Charakteristika vzdělávacích oblastí a cílové zaměření vzdělávacích oblastí je popsána v RVP ZV.

Učební osnovy pro 1. – 5. ročník ZV

Cílová a obsahová specifikace jednotlivých vyučovacích předmětů

Vzdělávací oblast	Vzdělávací předmět	Ročník	Zkratka předmětu
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	1. – 5.	ČJ
	Anglický jazyk		AJ
Matematika a její aplikace	Matematika	1. – 5.	MA
Informační a komunikační technologie	Informatika	4. - 5.	ICT
Člověk a jeho svět	Prvouka	1. – 3.	PRV
	Přírodověda	4. – 5.	PŘ
	Vlastivěda	4. – 5.	VL
Umění a kultura	Hudební výchova	1. – 5.	HV
	Výtvarná výchova	1. – 5.	VV
Člověk a jeho zdraví	Tělesná výchova	1. – 5.	TV
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1. – 5.	PČ

Hlavní cíle

Cílem prvního období základního vzdělávání je naučit žáky: **základům čtení, psaní, počítání a prvního cizího jazyku**. Vyučování má ve všech předmětech **činnostní charakter**.

Při vytváření dovedností a návyků v 1. – 3. ročníku se požaduje, aby žáci chápali účel a smysl každé své činnosti, aby o činnostech hovořili a měli pro ně dostatečný časový prostor. V souladu s charakterem myšlení žáků je těžiště vyučování **v přímém poznávání skutečností kolem nás**.

K výuce v tomto období patří i vyučovací předměty s výchovným zaměřením, tj. **hudební, výtvarná, tělesná výchova a pracovní činnosti**. V programu jsou uplatňovány též: **výchova ke zdraví a informační a komunikační technologie**, ale netvoří samostatné předměty.

Charakteristické pro toto období je **prolínání učiva** mezi všemi vyučovacími předměty. Výuka ve všech předmětech probíhá také formou exkurzí, besed, vyučování ve venkovním prostředí, výtvarných a literárních dílen, spolupráce s odborníky.

5. 1. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

ŠVP vychází z Rámcově vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP). Jednotlivé oblasti RVP jsou rozděleny do vzdělávacích oblastí. Charakteristika jednotlivých vzdělávacích oblastí obsahuje cílově zaměření, specifikum oblastí a vnitřní členění na předměty.

5.1.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Cíle:

- rozvíjet kultivovaný písemný a ústní projev žáků
- vést žáky k vhodnému a situaci přiměřenému vyjádření reakcí a pocitů
- porozumět různým druhům psaných a mluvených jazykových projevů a rozvíjet čtenářské strategie v pravidelně konaných čtenářských dílnách
- vnímat literaturu jako specifický zdroj poznání a prožitků a zároveň jako prostředku k rozvíjení emočního a estetického vnímání
- poznávat a chápat odlišnosti, ale i blízkosti různých národních kultur a respektovat kulturní rozmanitost
- využívat různé druhy informací pro rozšiřování znalostí a zdokonalování dovedností vedoucích k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání
- chápat jazyk jako důležitý nástroj celoživotního sebevzdělávání
- získat sebedůvěru při vystupování na veřejnosti
- zvládnutí běžných pravidel a forem mezilidské komunikace daného kulturního prostředí
- rozvíjet pozitivní vztah k mateřskému jazyku

Obsah této oblasti se realizují ve vzdělávacích oborech:

Český jazyk

Cizí jazyk – Anglický jazyk

ČESKÝ JAZYK

Předmět je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce se obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Vyučovací předmět je úzce spjat s dramatickou výchovou, informačními technologiemi, vlastivědou a přírodovědou.

Nejčastěji používanými metodami jsou komunikace, kooperace, práce s chybou a čtení s porozuměním, práce s textem, tvorba vlastních textů. Žáci se učí vyhledávat a třídit informace, s dopomocí nebo samostatně řeší problémy a nalézají vhodné způsoby řešení, formulují své myšlenky a názory, ústně a písemně se vyjadřují výstižně a kultivovaně přiměřeně svému věku, učí se naslouchat druhým. Žáci se učí porozumět různým druhům textů a záznamů, aktivně rozšiřují svoji slovní zásobu.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Cíle vzdělávacího oboru jsou naplňovány také besedami, dílnami čtení a psaní. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností. Dílna čtení jako metoda výuky je od druhé ročníku pevně stanovena v rozvrhu.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. stupně.

1. ročník 8 hodin týdně
2. ročník 9 hodin týdně
3. ročník 9 hodin týdně
4. ročník 7 hodin týdně
5. ročník 7 hodin týdně

Realizace průřezových témat v předmětu:

Osobnostní a sociální výchova (OSV), výchova dem. občana (VDO), výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VEGS), mediální výchova (Med.V).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení, čtení s porozuměním
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- využívání metod RWCT

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- Učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

5.1.2. CIZÍ JAZYK – ANGLICKÝ JAZYK

Výuka anglického jazyka je důležitá především pro to, že je to jeden z hlavních světových jazyků, díky kterému můžeme rozšiřovat své vědomosti, poznávat svět, pochopit odlišnosti, ale i blízkosti různých národních kultur.

Při výuce cizího jazyka se snažíme především probudit zájem dětí o studium jazyka a vytvářet pozitivní vztah k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďujeme především na zvukovou stránku jazyka. Děti se učí jednoduše a přirozeně reagovat v jednoduchých situacích, snaží se porozumět jednoduchému vyslechnutému textu. V období mladšího školního věku jsou řečové dovednosti nadřazeny dovednostem čtení a psaní. V oblasti čtení se děti seznamují s jednoduchými texty, učí se pracovat se slovníkem vhodným pro toto věkové období.

Výuka probíhá v menších skupinách. Pokud to phmax dovolí je výuka vedena v menších skupinách jednotlivých ročníků samostatně.

I v tomto předmětu využíváme možností smíšených věkových skupin, které nabízí výuka v malotřídní škole. Starší děti procvičují probranou látku výukou mladších dětí.

Výuka anglického jazyka je zařazena od 1. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Výuku v 1. a 2. ročníku je možné vést také v kratších časových celcích rozložených do celého týdne.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět *Anglický jazyk* se vyučuje jako samostatný předmět od 1. ročníku.

1. ročník	1 hodina týdně
2. ročník	1 hodina týdně
3. ročník	3 hodiny týdně
4. ročník	3 hodiny týdně
5. ročník	3 hodiny týdně

V 1. a 2. ročníku jde především o poslech a nápodobu. Děti se učí říkadla jednoduché písničky, vybarvují a spojují jednotlivá slova. V tomto období jsou zařazovány různé pohybové a jiné hry. Kladen je důraz především na receptivní řečové dovednosti – dítě rozumí tomu, co slyší a je schopno si význam domyslet.

Ve 3. ročníku začínáme se systematickou výukou gramatiky a rozvíjíme produktové řečové dovednosti – děti se zapojují do konverzace, učí se tvořit základní otázky a odpovědi, dokáže jednoduše popsat objekt řeči. Žáci se učí jednoduché říkanky, písničky, nacvičují dialogy a konverzace. Učí se písemně projevodovat – uvědomují si odlišnou formu psaného jazyka.

Ve 4. a 5. ročníku propojujeme všechny základní řečové dovednosti, tj. poslech, čtení, psaní a mluvení. Cyklicky rozvíjíme získané dovednosti a znalosti a navazujeme na ně systematickou výukou gramatických jevů a vhodné slovní zásoby.

Výuka probíhá v kmenových třídách ve smíšených skupinách. Od třetího ročníku zařazujeme v každém ročníku alespoň jednu hodinu samostatně. Během výuky využíváme také digitální učební materiály (interaktivní tabule, tablety, PC). Výuka probíhá také formou projektů, lze zařadit prvky CLILL do jiných předmětů. Podle možností zařazujeme návštěvy rodilých mluvčích.

Realizace průřezových témat v předmětu:

OSV, MV, VMEGS

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- k dlouhodobé práci na osvojení si cizího jazyka
- k vyhledávání a třídění informací
- k systematickému používání naučených jazykových prostředků
- k posouzení vlastního učení
- k práci s chybou

Kompetence k řešení problémů

- ke zvolení vhodných postupů řešení analýzou dosavadních znalostí

Kompetence komunikační

- k souvislému a kultivovanému vyjadřování slovem a písmem
- k poslouchání a zapojení se do rozhovoru
- k porozumění a práci s psanými texty
- ke spolupráci s ostatními

Kompetence sociální a personální

- k zapojení se do skupin a práce ve dvojicích
- ke zdvořilosti a respektu a toleranci k druhým
- k efektivní spolupráci
- k pozitivnímu náhledu na sebe sama

Kompetence občanské

- k respektování tradic, kulturních hodnot
- k zdravému životnímu stylu, pohybu

Kompetence pracovní

- k plnění svých povinností k používání abecedně řazeného slovníku s fonetickým přepisem

5.2. Matematika a její aplikace

Cíle:

- porozumět a osvojit si dovednost využívat aritmetických operací, matematických postupů a jejich propojení s reálnou situací
- prohlubovat schopnost logického myšlení a kritického uvažování
- rozvíjet abstraktní myšlení
- orientovat se v rovině, prostoru a čase
- vyjadřovat se matematickou řečí
- rozvíjet paměť žáků

Žáci jsou vedeni k samostatnému objevování matematiky. Důležitým cílem je naučit děti nalézt různé možnosti řešení a vybrat si ten nejjednodušší. Žáci aplikují získané dovednosti a znalosti v ostatních vyučovacích předmětech a v praxi.

5.2.1. MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacého předmětu matematika

Vzdělávací obor : Matematika a její aplikace

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

Čísla a početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty

Geometrie v rovině a v prostoru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 4. ročníku:

1. ročník	4 hodiny týdně
2. ročník	5 hodin týdně
3. ročník	5 hodin týdně
4. ročník	5 hodin týdně
5. ročník	5 hodin týdně

Realizace průřezových témat v předmětu:

OSV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. jazyka včetně symboliky,
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků;
- žáci jsou vedeni k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti,

- učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků;
- práce s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení;

Kompetence komunikativní

- žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky;
- užívání správné terminologie a symboliky; vést žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu,

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů,
- práce v týmu.

Kompetence občanská

- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa.

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě,
- učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech, práce s různými informačními zdroji

5.3. Informační a komunikační technologie

Cíle:

- posilovat schopnost využití moderních informačních technologií a důležitost získávání informací
- osvojit si schopnost třídění a výběru informací z více zdrojů
- využívat moderní výpočetní techniku ke zvýšení efektivnosti výukového procesu
- vytvořit a přednést jednoduchou prezentaci své práce
- schopnost zaujmout odpovědný a etický přístup k nevhodným obsahům na internetu
- schopnost bezpečně využívat různé komunikační kanály, uvědomovat si rizika sociálních sítí

Aplikační rovina této oblasti přesahuje její rámec a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací oblast je členěna na předmět: INFORMATIKA

5. ročník – 1 hodina týdně

1. – 5. ročník – výstupy jsou integrovány především do předmětu MA, ČJ, VL, PŘ

Očekávané výstupy	Učivo
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	Seznámení s počítačem (z čeho se počítač skládá (monitor, klávesnice, myš), tiskárna,
Respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem a softwarem	Zapnutí a vypnutí počítač
Ovládá a aktivně využívá výukové programy	Hardware, software – legální software
	Práce s výukovými předměty
Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	Tvorba dokumentu, oprava dokumentu, ukládání a otevírání dokumentu
	Označování pomocí nástroje výběr,
	kopírování, mazání
Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	Vyhledávání pomocí klíčových slov, stahování textu, obrázků
Komunikace pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	Elektronická pošta
	- nový dopis, úprava textu, přečtení dopisu, odpověď, přílohy, mazání nepotřebných zpráv, přeposlání, adresář

5.4. Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

- Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání.
- Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich.
- Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.
- Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.
- Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů.

- Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Tato oblast je rozdělena do 5 tématických okruhů: Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Lidé a čas
Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

Tuto oblast vyučujeme ve třech předmětech:

prvouka (1.- 3. ročník)	– spojení všech tématických okruhů
přírodověda (4. – 5.ročník)	– Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví
vlastivěda (4. – 5. ročník)	– Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

5.4.1. PRVOUKA

Vzdělávací oblast : Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor : Člověk a jeho svět

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět prvouka se vyučuje jako samostatný předmět v 1. a 2. ročníku:

1. ročník 2 hodiny týdně

2. ročník 2 hodiny týdně

3. ročník 3 hodiny týdně

Vzdělávání v předmětu prvouka:

Předmět obsahuje všechna témata vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět:

- Místo, kde žijeme – místo bydliště a školy, obec a kraj, nebezpečí
- Lidé kolem nás – vztahy v rodině a společnosti, odlišnosti, význam práce
- Lidé a čas – režim dne, roku, minulost a současnost, pověsti
- Rozmanitost přírody – změny v ročních obdobích, živočichové, rostliny, ochrana přírody
- Člověk a jeho zdraví – hygienické návyky, silniční provoz, stavy ohrožení

Realizace průřezových témat v předmětu:

OSV, EV, VDO, MV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- objevovat, poznávat a zkoumat
- prezentace výsledků práce
- orientace a třídění informací (důležitost pro život)
- propojení minulosti pro budoucnost jedince lidstva

Kompetence k řešení problémů:

- vedení k účelnému rozhodování v bezpečnostně-krizových situacích
- řešení praktických problémů
- využití všech možných materiálů (encyklopedie, internet ...)

Kompetence komunikativní:

- vedení k rozšiřování slovní zásoby v probíraných tématech
- vedení k samostatnému vystupování a vyjadřování v konfliktních situacích
- slušná prezentace vlastních názorů

Kompetence sociální:

- efektivnost práce ve skupinách – odlišnost názorů, význam diskuse
- respektování ostatních
- vedení žáků k slušnému obhajování svých názorů

Kompetence občanské:

- jsme součástí naší obce
- i maličkostí mohu pomoci

Kompetence pracovní:

- utváří se pracovní i bezpečnostní návyky v samostatné i skupinové činnosti
- využití různých dostupných materiálů, nástrojů, nářadí...
- sledování pokroků v technice

5.4.2. PŘÍRODOVĚDA

Vzdělávací oblast : Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor : Člověk a jeho svět

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu přírodověda:

Vyučovací předmět přírodověda se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. ročníku:

4. ročník 2 hodina týdně

Vzdělávání v předmětu přírodověda:

Předmět je členěn do těchto tematických okruhů:

Rozmanitost přírody

- Země a sluneční soustava
- voda, vzduch
- rovnováha v přírodě
- látky a jejich vlastnosti
- proměnlivost a rozmanitost v živé i neživé přírodě, životní podmínky a potřeby, rostliny, živočichové houby, znaky života
- lidská činnost a příroda, ochrana ŽP a přírody, živelní pohromy, ekologické katastrofy, chování a prevence, likvidace odpadů

Člověk a jeho zdraví

- biologické a fyziologické funkce člověka, jeho potřeby, reprodukce a vývoj jedince
- péče o zdraví a první pomoc
- láska, rodičovství, základy sexuální výchovy
- situace hromadného ohrožení, osobní bezpečí
- vhodné chování a jednání mezi lidmi, jedinec a společnost, chápání a tolerance
- základní globální problémy, problémy ŽP v ČR i ve světě, problémy konzumní společnosti

Realizace průřezových témat v předmětu:

OSV, EV, VDO

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žákům se umožňuje používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se ji pozorovat, zaznamenávat a hodnotit výsledky svých pozorování

Kompetence k řešení problémů

- zařazování metod a pokusů, při kterých mohou žáci sami docházet k objevům, řešením a závěrům
- žáci se učí správně se rozhodovat v různých situacích, řešit zadané úkoly a vyhledávat si k řešení informace

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke správné terminologii
- v osvojovaných tématech si žáci rozšiřují slovní zásobu a užívají ji ve vlastních projevech

Kompetence sociální a personální

- zadávat úkoly pro společnou práci
- při práci ve skupině se žáci učí spolupracovat, respektovat a hodnotit názory a zkušenosti ostatních
- náměty a názory žáků se zajímá i učitel

Kompetence občanské

- budovat u žáků ohleduplnost k přírodě
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování
- učit poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učit k toleranci a bezproblémovému jednání
- učit zachování rozvahy v situacích ohrožení
- umožnit žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- umožnit žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vést žáky ke správnému užití pomůcek, vybavení, techniky
- vést k dodržování pravidel bezpečnosti v samostatné i týmové činnosti

5.4.3 VLASTIVĚDA

Vzdělávací oblast : Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor : Člověk a jeho svět

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu vlastivěda:

Vyučovací předmět vlastivěda se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. ročníku:

4. ročník 2 hodiny týdně

Vzdělávání v předmětu vlastivěda:

Realizují se témata: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas

Místo, kde žijeme

- organizace života v obci, státě, světě
- poznávání místních, regionálních skutečností
- uvědomování si vztahu k vlasti, národu, rasám, ostatním státům v Evropě i na Zemi

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi (pomoc, solidarita, úcta, snášenlivost)
- seznámení se základními právy a povinnostmi občana ve společnosti i ve světě
- demokracie, monarchie, diktatura
- výchova k občanské zodpovědnosti

Lidé a čas

- orientace v dějinném čase, utváření historie
- vyvolávat zájem o samostatné vyhledávání různých historických dějů, zkoumat a porovnávat se současností
- současnost a minulost v našem životě

Realizace průřezových témat v předmětu:

OSV, EV, VDO, MV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vyznačit v jednoduchém plánu místo školy, obce...,
- vést k užívání správné terminologie, srozumitelně vysvětlit, co má žák znát
- vysvětlit orientaci na mapách

Kompetence k řešení problémů

- umožnění práce s encyklopediemi, odbornou literaturou a internetem
- umožnit zažít úspěch při samostatných i skupinových pracích

Kompetence komunikativní

- snaží se vyjádřit různými způsoby různost krajiny, charakteristiky národností...
- rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost
- podněcovat k argumentaci a ověřování výsledků

Kompetence sociální a personální

- rozlišuje vztahy mezi lidmi i národy
- zná význam různých povolání
- práce v heterogenních skupinách – sebehodnocení
- vytváří se příležitost k interpretaci různých získaných materiálů

Kompetence občanská

- vyhledává významné rodáky, památky v regionu, ČR i Evropě
- toleruje odlišnosti v lidské společnosti
- vést k hodnocení činnosti své i ostatních, spravedlnost, charita

Kompetence pracovní

- vést k plánování úkolů, zvláště těch, které vedou ke spolupráci
- zájem o názory a zkušenosti žáků
- porovnávání poznatků o společnosti, soužití a práci

5.5. Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

- *Výtvarná výchova* přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

- *Hudební výchova* vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Hudební činnosti vedou k rozvoji jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

5.5.1. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu výtvarná výchova

Vzdělávací oblast : Umění a kultura

Vzdělávací obor : výtvarná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět:

1. ročník	1	hodina týdně
2. ročník	1	hodina týdně
3. ročník	1	hodina týdně

Vzdělávání v předmětu hudební výchova:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Realizace průřezových témat v předmětu:

OS, EV, Med.V, MV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni ke samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- respektují názory jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla

- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí

5.5.2. HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu hudební výchova

Vzdělávací oblast : Umění a kultura

Vzdělávací obor : Hudební výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu hudební výchova

Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročních po 1 vyučovací hodině

Vzdělávání v předmětu hudební výchova:

- Hudební výchova je předmětem vzdělávací oblasti Umění a kultura a jejím nejdůležitějším úkolem je seznámit žáky s hudebním uměním našich i světových skladatelů. Umět rozpoznat jednotlivé prvky děl a také se na hudebním umění podílet a získávat tak zkušenosti např. s hrou na hudební nástroj, zpěvem atd.
- V tomto předmětu se na prvním stupni žáci seznamují se základními pravidly správného zpěvu, hlasová hygiena, správná práce s hlasem, správné držení těla, a učí se již rozlišovat zvuk a tón, doprovázet písničky na hudební nástroje a vnímat tak rytmus. Všímají si, že písničky jsou zapsány jinou abecedou, než se používá při psaní textů, snaží se o její zápis a při poslechu určité melodie se učí tancem a pohybem ztvárnit slyšené tóny. Rozeznají hudbu vážnou i moderní a začínají zjišťovat svoje sympatie pro určité styly a žánry.
- Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:
  - vokální činnost** – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
  - instrumentální činnost** – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
  - hudebně pohybová činnost** – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
  - poslechová činnost** – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Realizace průřezových témat v předmětu:

OSV, EV, Med.V, MV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

- znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje tempo, dynamiku, směr melodie
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků a vede je k užívání různých nástrojů a vybavení
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů

5.6. Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Tato vzdělávací oblast směřuje k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Obsah vzdělávací oblasti se prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí (především Člověk a jeho svět), které ho obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy. Na 1. stupni je tato oblast realizována především ve vzdělávacím předmětu Tělesná výchova.

5.6.1. TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu tělesná výchova

Vzdělávací oblast : Člověk a zdraví
Vzdělávací obor : Člověk a zdraví

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět:

1. ročník	2	hodiny týdně
2. ročník	2	hodiny týdně
3. ročník	2	hodiny týdně
4. ročník	2	hodiny týdně

Vzdělávání v předmětu tělesná výchova:

Vzdělávací obsah je dle RVP rozčleněn na čtyři tématické okruhy:

- Činnosti ovlivňující zdraví:

organizace, cvičení a bezpečnost při Tv, hygiena, bezpečnost při přípravě a úklidu náradí a náčiní, vhodné oblečení a obutí, pohybový režim, odhad vlastních možností, význam zátěže a relaxace pro organismus, zranění a 1. pomoc při Tv

- Pohybové dovednosti

průpravná cvičení, u nadaných jedinců, i zvládnutí atletických, gymnastických, akrobatických a rytmických cvičení, cvičení na náradích a s náčiními, druhy běhu, skoků, odrazů, hodů míčem, základy atletických, míčových a dalších sportovních her, rytmická cvičení, turistika, plavání, zimní sporty, jízda na kole, dopravní výchova, zimní sporty

- Pohybové učení

jednání fair play, názvosloví, signály a povely, úcta k pohlaví a individuálním možnostem ostatních, organizace Tv ve škole, význam OH a dalších sportovních soutěží ve škole i regionu, spolupráce v týmu, měření a testy výkonů, zdroje informací

- Možnosti a organizace ve škole

Škola nemá k dispozici dostatečně vybavenou tělocvičnu. K výuce využívá sál budovy občanské vybavenosti, sportovní areál v centru obce, travnaté malé hřiště v areálu školy, obecní fotbalové hřiště, kde improvizuje atletické disciplíny.

Žáci jsou vedeni ke spolupráci a organizování, k hodnocení výkonů svých i ostatních spolužáků.

Realizace průřezových témat v předmětu:

OSV, EV,VDO

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci užívají znalostí z mezipředmětových vztahů, zejména v oblasti měření, porovnávání výkonů,
- snaží se hodnotit výkony své i ostatních podle dohodnutých pravidel,
- ví, kde získat informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci si uvědomují pravidla her a soutěží,

- při problémech jsou vedeni ke klidné diskusi, které se účastní i učitel, s žáky se hovoří o nesportovním chování a jeho důsledky,
- učitel dodává žákům zdravou sebedůvěru

Kompetence komunikativní

- žáci reagují na smluvené povely a signály,
- snaží se o vlastní zorganizování sportovních činností

Kompetence sociální a personální

- žáci si uvědomují rozdílnost výkonů spolužáků a respektují je,
- uvědomují si rozdílnost pohlaví ve výkonnosti i výběru sportů,
- jsou vedeni ke spolupráci ve skupině,
- spolužáci i učitel kladně hodnotí každé zlepšení jedince i týmu

Kompetence občanská

- žáci si uvědomují význam sportu a zdravé životosprávy pro sebe a tím i pro své okolí,
- ví o nebezpečí zneužívání návykových látek,
- jsou vedeni k ohleduplnosti k ostatním i mimo sport

Kompetence pracovní

- žáci ve spolupráci s učitelem upravují sportoviště, nářadí i náčiní,
- snaží se posuzovat bezpečnost

5.6.2. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Cíle:

- orientovat se v otázkách aktivního zdraví, osvojené dovednosti umět uplatnit ve vztahu k sobě i k jiným lidem
- chápat fyziologické, psychické a sociální změny spojené s dospíváním, umět na ně přiměřeně reagovat a s tím kultivovat své chování
- získat dovednost orientace v krizových situacích (zneužívání návykových látek, osobní bezpečí), rozpoznávat, předcházet, zaujímat žádoucí postoje a volit správná řešení ve prospěch svého zdraví
- umět si za pomoci dospělého organizovat svůj denní pracovní i odpočinkový režim (podpora zdravého životního stylu)

Vzdělávací oblast „výchova ke zdraví“ prolíná přirozeně školním rokem napříč všemi ročníky a každodenními výchovně vzdělávacími činnostmi školy. Na 1. stupni není samostatným průřezovým tématem ani předmětem. Je součástí výchovně vzdělávací oblasti – Člověk a jeho zdraví. Objevuje se především v předmětu tělesná výchova.

S tematikou výchovy ke zdraví jsou děti seznamovány:

- ve vyučování příslušných předmětů (prvouka, vlastivěda, přírodověda), kde je dán časový prostor osnovami vzdělávacího programu
- ve výuce výchov – TV, HV, VV, PČ (v tvořivých výchovách tematicky zaměřené tvůrčí aktivity)
- v organizaci denního režimu školy (třídy) – řády, pravidla, dohody
- při činnosti dětí v nabízených zájmových útvarech (rozvoj všestranných zájmů dítěte – prevence sociopatologických jevů)
- při mimoškolních činnostech a aktivitách
- při slavnostech a školních tradicích
- při komunikativních činnostech (besedy, diskusní kruhy, raníčky, volné psaní, užívání různých forem hodnocení – ankety, plakáty, dotazníky, slovní hodnocení)
- formou třídních a celoškolních projektů zaměřených na výchovu ke zdraví
- žáci 4. a 5. ročníku se účastní kurzu Mladý zdravotník pod vedením profesionálního zdravotníka

Zdraví a osobní hygiena, režim dne, první pomoc

Výstup:

- chránit své zdraví dodržováním základních hygienických zásad, některých zdravotně preventivních opatření a uplatňováním zdravého způsobu života (za pomoci rodičů a učitele)
- poskytnout základní péči nemocnému členu rodiny (jen úkony odpovídající věku žáků)
- dbát o pravidelnou tělesnou a intimní hygienu a uvědomovat si zdravotní důsledky jejich zanedbávání nesprávného provádění
- vhodně naplňovat svůj denní režim – uplatňovat zásady zdravé výživy, dostatek odpočinku, optimální délky spánku, přiměřeného množství tělesného pohybu aj. (s pomocí učitele a rodičů)
- poskytnout první pomoc u lehčích poranění a ovládat základní obvazovou techniku

- vhodné a nevhodné prostředí, oblečení a vybavení (pro pohybové činnosti, odpočinek, práci)

Výživa a zdraví

Výstup:

- uvést základní složky potravin a orientovat se v jejich významu pro organismus
- uvědomovat si souvislosti mezi vysokou spotřebou tučných, sladkých, slaných pokrmů a civilizačními chorobami (obezita, srdeční choroby aj.)
- uvědomovat si rozdíly mezi stravovacími zvyklostmi v rodině a doporučenými zásadami zdravé výživy
- umět zhodnotit reklamu z hlediska výživy podporující zdraví (s pomocí učitele)
- zkontrolovat při nákupu a skladování potravin v domácnosti datum výroby, záruční lhůtu, neporušenost obalů
- uplatňovat základní pravidla společenského chování při stolování

Základy rodinné a sexuální výchovy

Výstup: (převládající dovednosti v 5. ročníku v rámci tematického celku přírodovědy **Člověk, jeho životní podmínky a vztahy k prostředí**)

- chápat význam dobrého soužití pro vytváření společných mravních zásad a pravidel chování v rodině – vzájemná pomoc, důvěra a úcta, zabezpečení zdravého vývoje dětí, jejich ochrana a péče o ně
- porozumět skutečnosti, že složení rodiny se v průběhu života mění, všichni členové rodiny nemusí žít stále pohromadě, že většina lidí se rozhoduje s někým trvale žít a uzavřít manželství, které někdy selže a v krajním případě se řeší rozvodem
- uvědomovat si základní práva a povinnosti jednotlivých členů rodiny a vědět, že jejich naplňování přispívá k dobrým rodinným vztahům
- orientovat se ve vztazích mezi lidmi a chápat, že přátelství je založeno na důvěře, pomoci, společných zájmech a umění odpouštět
- chovat se asertivně, tj. umět otevřeně a klidně říct, jak se cítím, co potřebuji, co chci a nechci, umět ustoupit nebo řešit situaci kompromisem
- znát základní rozdíly ve stavbě těla muže a ženy, včetně pohlavních orgánů
- uvědomovat si změny probíhající v těle dívek a chlapců v období puberty (druhotné pohlavní znaky, menstruace, poluce), chápat změny v jejich chování
- orientovat se v otázkách vývoje dítěte před narozením a při jeho příchodu na svět
- uvědomovat si, že dospělí lidé, kteří se mají rádi a patří k sobě, se často líbají, objímají a laskají a dávají si tak najevo svou lásku
- vědět, že o intimních záležitostech se na veřejnosti běžně nehovoří, a uvědomovat si nevhodnost vulgárních slov, především v souvislosti s pojmenováním pohlavních orgánů
- znát základní příčiny onemocnění AIDS – virus HIV a cesty přenosu
- uvědomovat si, že jen někteří dospělí jsou oprávněni dotýkat se těla dítěte – rodiče při koupání, oblékání nebo lékař při vyšetřování, že k pohlavnímu zneužití dochází, jestliže starší nebo silnější osoba si prohlíží nebo se dotýká pohlavních orgánů dítěte, aniž by k tomu byla oprávněna, že všechny pohlavní aktivity s dítětem, které nedovršilo 15 let, jsou trestné (posunutí hranice na 14 let v úvaze)

- vědět, že některé informace o lásce, přátelství a rodičovství ztvárněné v televizi (časopisech apod.) neodpovídají běžně skutečnosti

Prevence zneužívání návykových látek

Výstup:

- respektovat skutečnost, že léky proti bolestem, na spaní, na uklidnění a léky předepsané jiné osobě nesmí užívat bez doporučení lékaře a vědomí (souhlasu) rodičů
- vědět o škodlivých účincích legálních a nelegálních návykových látek na zdraví
- uvědomovat si, že zneužívání návykových látek ohrožuje bezpečnost v dopravě
- čelit tlaku vrstevníků při nabízení návykových látek a ovládat některé způsoby odmítání (cigaret, alkoholu aj.)
- vyhledat adresy a telefonní čísla odborných služeb a kontaktovat se s nimi

Osobní bezpečí

Výstup:

- rozpoznávat možná nebezpečí ohrožující zdraví a vědět, že dítě má právo na své bezpečí a nikdo mu nesmí ubližovat ani ho týrat, svěřit se důvěryhodné dospělé osobě
- účelně se chovat v případě osobního ohrožení, tj. křičet, rychle odejít, utéci, použít nečekaný protiútok aj.
- uvědomovat si, že někteří lidé využívají různé „triky“, aby přiměli děti k určitému chování
- chápat, že setkání s lidmi agresivními, pod vlivem alkoholu a drog znamená pro děti možné nebezpečí
- vědět o nebezpečných místech v blízkém okolí a svým chováním umět předcházet možným nebezpečím
- používat adresy a telefonní čísla odborných institucí poskytujících pomoc v nesnázích a kontaktovat se s nimi v případě potřeby

5.7. Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Oblast postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Zaměřuje se na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

5.7.1. PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu pracovní činnost

Vzdělávací oblast : Člověk a svět práce

Vzdělávací obor : Člověk a svět práce

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět pracovní činnost se vyučuje jako samostatný předmět:

1. ročník	1	hodina týdně
2. ročník	1	hodina týdně
3. ročník	1	hodina týdně
4. ročník	1	hodina týdně
5. ročník	1	hodina týdně

Vzdělávání v předmětu pracovní činnosti:

| Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do sedmi tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem a přírodninami
  - vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
  - funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
  - jednoduché pracovní postupy a organizace práce
  - lidové zvyky, tradice a řemesla
2. Práce s papírem a kartonem
  - určování vlastností papíru, rozlišování druhů papíru
  - vystřihování, skládání, jednoduché kartonážní práce
3. Práce s textilem
  - rozlišování textilií

- šití různými druhy stehů
- 4. Práce s modelovací hmotou a keramickou hlínou
  - kreativní tvoření dekorativních předmětů
- 5. Práce montážní a demontážní – konstrukční činnosti
  - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
  - sestavování modelů
  - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
- 6. Pěstitelské práce
  - základní podmínky pro pěstování rostlin
  - péče o nenáročné rostliny
  - pěstování rostlin ze semen
  - pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování
- 7. Příprava pokrmů
  - pravidla správného stolování
  - příprava tabule pro jednoduché stolování

Realizace průřezových témat v předmětu:

OSV, EV, VMEGS

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

5. 8. ETICKÁ VÝCHOVA – doplňující vzdělávací obor

Charakteristika doplňujícího vzdělávacího oboru etická výchova

Ve škole je etická výchova uplatňována napříč všemi obory a předměty.

Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů. Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura navazuje etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy. Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj. Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy.

Etická výchova žáka především vede: k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Doplňující obor etická výchova u žáka rozvíjí: sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, samostatné pozorování a experimentaci s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnosti při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru tvoří následující témata:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů, Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.

5. Komunikace citů
6. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Na deset základních témat navazuje šest aplikačních témat, mezi která patří:

Etické hodnoty

Sexuální zdraví

Rodinný život

Duchovní rozměr člověka

Ekonomické hodnoty

Ochrana přírody a životního prostředí

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- *si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci*
- *se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel*
- *si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým*
- *si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých*
- *zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky*
- *vyjadřuje city v jednoduchých situacích*
- *využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů*
- *reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc*

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- *reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku*
- *si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení*
- *se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách*
- *identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí*
- *jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy*

- *iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně*

Učivo:

ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI

- **Komunikace při vytváření výchovného kolektivu** – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace
- **Základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích** – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva
- **Základy neverbální komunikace** – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky
- **Komunikace citů** – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu

POZITIVNÍ HODNOCENÍ SEBE A DRUHÝCH

- **Sebepojetí** – sebepoznání, sebehodnocení, sebpřijetí, sebereprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování
- **Pozitivní hodnocení druhých** – v běžných podmínkách projevovali pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu
- **Akceptace druhého** – zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých

TVOŘIVOST A ZÁKLADY SPOLUPRÁCE

- **Tvořivost v mezilidských vztazích** – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
- **Schopnost spolupráce** – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce
- **Elementární prosociálnost** – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství

ZÁKLADY ASERTIVNÍHO CHOVÁNÍ

- **Iniciativa** – ve vztahu k jiným, hledání možnosti jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu
- **Asertivní chování** – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání

6. Hodnocení žáků

6.1 Hodnocení žáků

6.1.1 ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA A ZÁSADY PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI ŽÁKŮ

- Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu je hodnocení žáků. Hodnocení je běžnou činností, kterou učitel vykonává průběžně po celý školní rok.
- Cílem hodnocení je poskytnout žákovi **zpětnou vazbu**, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem chybí. Nedílnou součástí hodnocení musí být **konkrétní návod**, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.
- Hodnocení nesmí být založeno na srovnávání žáka s jeho spolužáky, mělo by se soustředit na **individuální pokrok každého žáka**, na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Součástí hodnocení žáka ve škole je také hodnocení jeho chování a projevů. Celkově hodnocení žáka ve škole nesmí snižovat důstojnost a sebedůvěru žáka.
- V současné době používáme pro **celkové hodnocení klasifikaci**. **Slovní hodnocení** používáme v průběhu hodiny, při hodnocení projektů nebo jako komentář ke známce. Pouze na žádost rodičů a doporučení PPP se u žáků se SPU používá hodnocení slovní také pro celkové hodnocení. U **průběžného hodnocení** používáme různé formy od klasifikace, přes bodové hodnocení, slovní vyjádření až po sebehodnocení žáků. Usilujeme o vytvoření podmínek pro postupné přijetí slovní hodnocení. Přechází – li žák na jinou školu musí být klasifikován stupni 1-5.
- Každému hodnocení závazně předchází jasné a srozumitelné **seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií**. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen.
- Žáci jsou cíleně vedeni k **sebehodnocení a k sebekontrolě**. Považujeme sebehodnocení za významnou kompetenci, kterou chceme žáky naučit.
- **Uplatňujeme přiměřenou náročnost a pedagogický takt**, soustředíme se na individuální pokrok každého žáka.
- Hodnotíme jen to, co jsme žáky naučili a co uvádí osnovy školního vzdělávacího programu, **významným prvkem procesu učení je práce s chybou**. Žák má možnost chybu najít a samostatně ji opravit.
- **Vyvážené hodnotíme** a promítáme do klasifikace a hodnocení vědomosti, dovednosti, postoje, postupy, práci s informacemi, úroveň komunikace, tvořivost, aktivitu a iniciativu žáka.
- Upřednostňujeme zkoušení v rámci skupiny, komunitního kruhu apod. před klasickým zkoušením před tabulí.
- Tradiční ústní zkoušení u tabule nahrazujeme efektivnějšími způsoby zjišťování žákovských vědomostí a dovedností.
- Ačkoliv závěrečné rozhodnutí o známce je na vyučujícím, **děti se od začátku přibírají k diskusi o známce**, aby jim byla jasná hodnotící kritéria a dál se posilovala jejich dovednost sebehodnocení.

- Pro přípravu na souhrnnější písemné práce se využívá kooperativní vyučování, kde skupina zodpovídá za to, že látce rozumí všichni členové skupiny.
- Proto se **skupinová práce zásadně nehodnotí známkou**, tu získává žák pouze za individuální výkon.
- **Uvedená základní východiska a zásady pro hodnocení a klasifikaci jsou závazná pro všechny vyučující.**
- **Hodnocení a klasifikaci chování žáka navrhuje třídní učitel** po projednání s učiteli, kteří v daném ročníku vyučují, a s ostatními pedagogickým pracovníky školy. **Rozhoduje o něm ředitel** po projednání v pedagogické radě.
- Třídní učitel vychází z úrovně dodržovaných pravidel chování, jak jsou uvedena v řádu školy. Bere v úvahu motivační funkci hodnocení a klasifikace chování, přihlíží k účinnosti předešlých výchovných opatření.
- Ve škole jsou žáci hodnoceni a klasifikováni **za své chování v době vyučování**. Porušil-li žák zásadním způsobem pravidla společenského a lidského chování mimo vyučování, zaujmou učitelé vůči takovému chování etický postoj a působí na něj výchovně (ve spolupráci s rodinou), případně i na další žáky k vytváření společensky hodnotného jednání.

6.1.2. KRITÉRIA PRO HODNOCENÍ

- **Zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů** v rámci individuálních možností dítěte
- Schopnost **řešit problémové situace**
- Úroveň **komunikačních dovedností**
- Schopnost vykonávat činnosti **smysluplně** a řešit předpokládané problémy **tvůrčím způsobem**
- **Změny v chování, postojích a dovednostech**
- **Míra zodpovědnosti a tolerance**, kterou žák pociťuje

6.1.3. STUPNĚ KLASIFIKACE A HODNOCENÍ

Klasifikace prospěchu žáka:

1 – výborný, **2** – chvalitebný, **3** – dobrý, **4** – dostatečný, **5** - nedostatečný

Klasifikace chování:

1 – velmi dobré, **2** – uspokojivé, **3** - neuspokojivé

Stupně celkového hodnocení žáka na vysvědčení:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než **2** – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanoveným školním vzdělávacím programem není vyšší než **1,5** a jeho chování je hodnoceno stupněm **1** – velmi dobré.

- b) **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením
- c) **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

6.1.4. KRITÉRIA A UKAZATELE PRO JEDNOTLIVÉ STUPNĚ HODNOCENÍ CHOVÁNÍ

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák dodržuje ustanovení školního řádu a pravidla společenského chování. Jedná slušně, taktně, zdvořile a ohleduplně, respektuje ostatní. Ojediněle se dopustí drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák se opakovaně dopustí méně závažných přestupků proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Případně se dopustí závažnějšího přestupku. Přistupuje k výchovným opatřením s projevenou snahou své jednání napravit nebo zlepšit své chování.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole. Svá pochybení a výchovná opatření buď nepřijímá, nebo je vůči nim apatický, a tak se obvykle dopouští dalších přestupků.

6.1.5. FORMY OVĚŘOVÁNÍ VĚDOMOSTÍ A DOVEDNOSTÍ ŽÁKŮ

- Písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení
- Ústní zkoušení v rámci diskuze skupiny, v komunitním kruhu, mluvený projev
- Zpracování referátů a prací k danému tématu
- Úprava sešitů, samostatné aktivity a domácích úkolů
- Portfolio žáka (ověřuje a hodnotí pokrok)
- Výroba pomůcek, modelů
- Projekty a skupinová práce
- Soustavné diagnostické pozorování žáka

6.1.6. HODNOTÍCÍ ŠKÁLY

Pro hodnocení žáků využíváme možnosti klasifikace a tomu odpovídající hodnotící škály:

x x x x x -	Vždy	Prakticky bezchybný stav	1	100 - 90%	Vynikající, příkladný, bezvadný výborný
x x x x - -	Často	Převládají pozitivní zjištění, dílčí chyby	2	89 - 70%	Velmi dobrý, nadprůměrný, chvalitebný
x x x - - -	Někdy	Pozitivní a negativní v rovnováze	3	69 - 40%	Průběrný, dobrý
x x - - - -	Zřídka	Převaha negativních zjištění, výrazné chyby	4	39 - 15%	Podprůměrný, citelně slabá místa, dostatečný
x - - - - -	Vůbec	Zásadní nedostatky	5	pod 15%	Nevyhovující stav, nedostatečný

Ukazatele jednotlivých stupňů hodnocení:

Stupeň 1 (výborný)

Získané znalosti, fakta, pojmy a zákonitosti žák zvládá přesně, chápe jejich souvztahy. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené znalosti a dovednosti při řešení úkolů. V jeho projevu je zřetelná originalita a tvořivost. Bez problémů vykonává vzdělávací činnosti, prokazuje snahu a vzdělávací aktivitu. Dokáže si zorganizovat vlastní práci, je samostatný, pilný. Přesně a výstižně se dokáže ústně i písemně vyjadřovat. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho vzdělávání jsou kvalitní, mohou mít pouze menší nedostatky. Ty dovede využít ke svému zlepšení. Je schopen sebekontroly. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Dokáže samostatně studovat vhodné texty – učit se.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Získané znalosti, fakta, pojmy a zákonitosti žák zvládá v podstatě přesně, chápe jejich vzájemné vztahy. Samostatně a tvořivě, popřípadě s menší pomocí učitele, uplatňuje osvojené znalosti dovednosti při řešení úkolů. K výkonu vzdělávacích činností někdy žádá drobnou pomoc učitele. Dokáže si zorganizovat vlastní práci, je zpravidla samostatný, pilný, většinou prokazuje snahu a vzdělávací aktivitu. V jeho projevu je často zřetelná originalita, ústní a písemný projev mívá jen menší nedostatky ve správnosti, přesnosti nebo výstižnosti. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Učí se jen s malou dopomocí. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc.

Stupeň 3 (dobrý)

V získaných znalostech, faktech, pojmech a zákonitostech má žák mezery. Vyžaduje pomoc při řešení úkolů, kde uplatňuje osvojené znalosti a dovednosti. K výkonu vzdělávacích činností potřebuje pomoc učitele. Má problémy si zorganizovat vlastní práci, je méně samostatný. Jen někdy prokazuje píli, snahu a vzdělávací aktivitu. Jeho projev je často ovlivněn okolím nebo podnětem učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a

výstižnosti. Grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. V kvalitě vzdělávání se projevují častější nedostatky. Při práci s informacemi má častější problémy, nejen při jejich získávání a třídění, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Je schopen studovat podle návodu učitele, při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu nebo pomoc.

Stupeň 4 (dostatečný)

V úplnosti přesnosti osvojení znalostí má žák závažné mezery. Ve vzdělávacích činnostech je málo pohotový a má větší nedostatky. Osvojené znalosti a dovednosti uplatňuje s chybami. Jedině pod dohledem učitele je schopen zorganizovat vlastní práci. Je nesamostatný, málokdy projevuje pílí, snahu a vzdělávací aktivitu. Napodobuje ostatní, často i chybně, není tvořivý. V kvalitě výsledků vzdělávání se projevují nedostatky, některé si dovede s pomocí učitele opravit. Jeho ústní a písemný projev není výstižný, má vážné nedostatky ve správnosti a přesnosti. Grafický projev je málo estetický. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často je nedovede zpracovat. Spolupracuje-li s ostatními, vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc, nebo je pasivní.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Ve znalostech, faktech, pojmech a zákonitostech má žák zásadní mezery. Má velmi podstatné nedostatky v dovednosti vykonávat požadované vzdělávací činnosti. Zpravidla neprokazuje pílí, jeho snaha je minimální nebo krátkodobá. Znalosti a dovednosti nedokáže uplatňovat, případně se při jejich aplikaci vyskytují velmi závažné chyby. Jeho myšlení má často logické nedostatky. Ústní a písemný projev nebývá často správný, přesný, výstižný. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede pracovat s informacemi, a to ani při jejich vyhledávání. Nedokáže se samostatně učit, spolupracovat s ostatními i přes pomoc a podporu.

6.1.7. SEBEHODNOCENÍ

Žáci jsou k sebehodnocení vedeni již od 1. ročníku. Sebehodnocení má vést žáka k porovnávání se sebou samým, se svým předchozím výkonem a k vytváření obrazu o vlastních pokrocích. V 1. a 2. ročníku probíhá nejčastěji ústně při rozhovoru s vyučujícím nebo při komunikativních kruzích. Ve 3. ročníku budeme vyučovat podle týdenních plánů, v rámci kterých se žáci učí sebehodnotit pomocí jednoduchých značek. Od 3. ročníku se také učí krátkému písemnému vyjádření.

6.1.8. HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, právo na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, a to na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení. (Dále viz. Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a

studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných) Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vhodné je sdělit odpovídajícím způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu i zohledněného hodnocení a klasifikace každého takového žáka.

Žáci integrovaní na základě Doporučení PPP nebo jiného SPC jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění Individuálního vzdělávacího plánu. Na žádost rodičů a při doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni slovně.

Při slovním hodnocení se uvádí:

a) **ovládnutí učiva předepsaného osnovami**

- ovládá bezpečně
- ovládá
- podstatně ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

b) **úroveň myšlení**

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

c) **úroveň vyjadřování**

- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávně i na návodné otázky

d) **úroveň aplikace vědomostí**

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

e) **píle a zájem o učení**

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Použití slovního hodnocení není pouhé mechanické převádění číselného klasifikačního stupně do složitější slovní podoby. Smyslem hodnocení je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu dítěte.

6.1.9. ZÁVĚR

Jsme si vědomi, že ne všichni žáci dosáhnou stejně dobrého cílového hodnocení, a ne všichni žáci mohou zvládnout všechno, co si představujeme. Důležité je, aby každý žák rozvíjel své individuální schopnosti a dovednosti a aby se cítil ve škole bezpečně. Všímat bychom si měli spíše toho, co žák umí než toho, co neumí. Je důležité v hodnocení zaznamenat i malý pokrok, který žák udělá.

..